

Symposium *Tinnitus! Tussen de oren?*

‘Het gaat om het vinden van gelijke taal’

Op woensdag 23 oktober stapten psychologen, specialisten, maatschappelijk werkers, verzekerings- en revalidatieartsen, arbeidsdeskundigen en sociaal-medisch verpleegkundigen van Adelante en UWV gezamenlijk een wondere wereld binnen: de monumentale bibliotheek van Klooster Wittem. In 1968 werd de bibliotheek gesloten, maar in 2000 werd ze in ere hersteld en heropend voor het publiek. Een bijzondere plek voor een nadere kennismaking met een andere wondere wereld: die van de bijzondere aandoening tinnitus, tijdens het symposium *Tinnitus! Tussen de oren?*.

Dagvoorzitter Daniëlle Klerken, manager team Arbeid en team Sportgezondheidscentrum Adelante, opent de avond en geeft informatie over de bijzondere locatie. De kloosterbibliotheek staat onder andere bekend om de uitstekende akoestiek. De locatie vormt daarmee een goed decor voor een avond die in het teken staat van audiologie en van antwoorden op vragen als ‘Wat is tinnitus?’, ‘Waar loopt men tegenaan in de wetenschap en de praktijk?’, ‘Hoe beoordelen we tinnitus?’, ‘Wat betekent tinnitus voor het dagelijks functioneren en de belastbaarheid in arbeid?’ en ‘Waarom ervaart de ene patiënt klachten en de andere niet?’.

Onderschat probleem

Als eerste spreker geeft Rilana Cima, coördinator onderzoek en behandeling tinnitusexpertisecentrum Adelante, de aanwezigen een inkijkje in het mysterie tinnitus. Met deze inleiding geeft ze ook meteen de grootte van het probleem weer: ‘Tinnitus is een zwaar onderschat probleem. Ongeveer 20 procent van de westerse populatie kan een tinnitus waarnemen, dat zijn zo’n 42 miljoen EU-bewoners. Ongeveer 4 miljoen mensen nemen zo’n tinnitus niet alleen maar waar, maar ervaren er ook in meer of mindere mate last door. In Nederland komt dat neer op zo’n 500.000 mensen. Wat interessant is aan tinnitus, is dat het niet verbonden kan worden met een eenduidige pathologie of ziekte. Het is een subjectieve ervaring, een soort van auditieve illusie in het hoofd van de waarnemer. De audiometrische kenmerken zijn niet voorspelbaar. We kunnen niet voorspellen of iemand last krijgt, of iemand succesvol behandeld kan worden en wat voor invloed de tinnitus heeft op het dagelijks functioneren.’

Bruikbaar in de spreekkamer

Dianne Ackermans en Danny Steijvers, beiden ANIOS verzekeringsgeneeskunde bij UWV, krijgen in hun werkzaamheden te maken met mensen die tinnitusklachten beschrijven. Voor hen is de avond een waardevolle toevoeging op hun bestaande kennis van tinnitus. ‘Zoals mevrouw Cima al aangaf: je kunt het niet echt toetsen’, vertelt Steijvers. ‘We zien weleens mensen met zulke klachten in de spreekkamer. Maar je moet dan uitgaan van de subjectieve rapportage van cliënten. Daardoor blijft het

vaag en is het moeilijk te objectiveren en kwantificeren. Dus hoe erg is het nou, hoe belemmerend is het voor een cliënt?' 'We vinden het heel lastig om tinnitusklachten te vertalen naar belastbaarheid, omdat je die klachten objectief gezien niet kunt meten', voegt Ackermans toe. 'De verklaringen die ik vanavond krijg voor de mate waarin mensen last hebben van tinnitus en wat dat kan betekenen voor hun dagelijks functioneren, zijn erg bruikbaar in mijn spreekkamer.'

Kennis up-to-date

Na de pauze wordt Rilana Cima afgewisseld op het podium door Dyon Scheijen, klinisch fysicus-audioloog tinnitusexpertisecentrum Adelante. Hij neemt de aanwezigen mee in de rol van lijdensdruk en coping rondom tinnitus en legt uit hoe tinnitus beoordeeld wordt. Lijdensdruk en coping zijn thema's die onder psychologen dagelijks leven. Anne-Claire Schrijnemaekers, klinisch neuropsycholoog Adelante, beschrijft dat ze veel met deze thema's bezig is: 'Hoe kun je het lijden verminderen? Hoe kun je de coping veranderen van passief naar actief, oplossingsgericht met cliënten omgaan? Erg interessant, om die vragen in het licht van tinnitus te bekijken. Bovendien vind ik het als vakgroepvoorzitter van psychologie een meerwaarde om hier aanwezig te zijn. Voor ons, als psychologen, is het heel belangrijk om onze kennis up-to-date te houden. Op die manier kan ik cliënten informeren over de behandelingen voor tinnitus en ze naar de juiste plek verwijzen als dat nodig is.'

Een quiz en een discussie

Verrijkt met de nodige kennis omtrent tinnitus, begeeft het gehele gezelschap zich naar de oude kloostereetzaal in de kelder van het klooster. Aan lange tafels worden rommelende magen gevuld met broodjes en soep, opgediend in grote terrines zoals vroeger in kloosters gebruikelijk was. Tijdens dit aangename interval komt de discussie vast op gang. Vervolgens nemen de aanwezigen deel aan een interactieve quiz. Wie het snelst het juiste antwoord geeft, eindigt in de top drie; op de meest deskundige deelnemers wacht een kleine hoeveelheid kloosterbier. Het publiek neemt fanatiek deel en haalt geconcentreerd kennis op, opgedaan bij de lezingen van Cima en Scheijen. Een goede manier om de aanwezigen weer bij de les te krijgen voor de finale van de avond: een paneldiscussie op het podium met afvaardiging vanuit verschillende aanwezige beroepsgroepen. Naast Rilana Cima en Dyon Scheijen betreden ook adviseur verzekeringsarts Xavier op de Coul en adviseur arbeidsdeskundige René Bastiaens van UWV het podium, gevolgd door Saskia Ranson, psycholoog bij Adelante. De discussie wordt geleid door dagvoorzitter Daniëlle Klerken. Ze geeft het publiek eerst de gelegenheid te stemmen op de stellingen die zij graag behandeld zien door het panel.

Communicatie is cruciaal

Tijdens de discussie geven de panelleden ieder vanuit hun eigen invalshoek antwoord op de vragen uit het publiek. Zo blijkt direct dat die invalshoeken veelal verschillend zijn.

Waar de kritische vragen eerst uit het publiek komen, volgen die al snel over en weer vanaf het podium. Het belang van de avond komt daardoor nadrukkelijk naar voren. Na de discussie benadrukt Xavier op de Coul dat belang nog eens tegenover het publiek: 'Voor mij was dit een avond vol eyeopeners. Natuurlijk kunnen wij over een aantal dingen van mening verschillen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we elkaar juist daarom blijven opzoeken. Ik heb ontzettend veel verheldering gekregen over een aantal zaken, maar ik ga toch ook met meer vragen naar buiten dan met antwoorden. Dat is niet erg, het is goed om je te blijven verwonderen. En zolang we elkaar vragen blijven stellen en daar kritisch antwoorden op kunnen geven, komen wij er onderling wel uit. Ik vond vanavond een fantastische avond. Zeer positief om allemaal samen te zijn.'

Ook Cima vindt het erg belangrijk dat de professionals in de zaal met elkaar blijven communiceren. 'Wij hebben een

andere insteek: bij Adelante behandelen we mensen en helpen we ze van hun problemen af. Bij UWV moet juist ingeschat worden in hoeverre mensen kunnen participeren in de maatschappij. Dat zijn twee andere doelen. Wij kijken naar in hoeverre iemand minder of beter om kan gaan met bepaalde belemmeringen. Maar de uitkomst die wij in ons vakgebied hebben is belangrijk voor UWV, en andersom. Wij stemmen de uitvoering van onze behandeling wellicht af op wat bij UWV wordt beslist. Er zijn dus onderlinge afhankelijke elementen, en dat betekent dat de verschillen duidelijk moeten zijn, zodat wij in de communicatie naar elkaar begrip kunnen hebben. We definiëren dezelfde problemen, maar de definities verschillen vaak. Het gaat om het vinden van gelijke taal.'

Geen onewaystreet

Dagvoorzitter Daniëlle Klerken sluit het symposium na de paneldiscussie af. Ze wijst het publiek erop nog eens goed rond te kijken in de bijzondere locatie, de kloosterbibliotheek. Vervolgens geeft ze de professionals een opdracht mee: 'Ik wil jullie uitnodigen om dadelijk de discussie voort te zetten bij een borrel. Communicatie is nooit een onewaystreet. Wij geven informatie mee aan jullie, maar ik wil jullie vragen om ook informatie aan ons terug te geven. We moeten elkaar vinden, en dat kan alleen maar op het moment dat we met elkaar praten. Ik hoop dat we daar in ieder geval dadelijk, onder het genot van dat borreltje, mee gaan beginnen.'

